

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1993/4

Karar Sayısı : 1993/3

Karar Günü: 19.1.1993

R.G. Tarih-Sayı :16.03.1993-21526

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Şaphane Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 29.6.1956 günlü, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 707. maddesinin, Anayasa'nın 13. ve 43/2. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptali istemidir.

I- OLAY :

İtiraz yoluna başvuran mahkeme, bankaca karşılığı olmadığı yolunda yapılan ihtara karşın karşılıksız çek düzenlemesi nedeniyle keşidecinin 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Yasa'nın 13. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca cezalandırılması için açılan kamu davasında 6762 sayılı Türk Ticaret Yasası'nın 707. maddesinin, Anayasa'nın 13. ve 43/2. maddelerine aykırı olduğu görüşüyle iptali için 24.12.1992 günlü kararıyla Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ :

A- İtiraza Konu Yasa Kuralı :

29.6.1956 günlü, 6762 sayılı Yasa'nın itiraza konu olan 707. maddesi hükmü aynen şöyledir :

"MADDE 707.- Çek görüldüğünde ödenir. Buna aykırı herhangi bir kayıt yazılmamış hükmündedir.

Keşide günü olarak gösterilen günden önce ödenmek için ibraz olunan bir çek ibraz günü ödenir."

B) Dayanılan Anayasa Kuralları :

Mahkemenin itirazında dayandığı Anayasa kuralları şunlardır:

"MADDE 13.- Temel hak ve hürriyetler, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünün, milli egemenliğin, Cumhuriyetin, milli güvenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlakın ve genel sağlığın korunması amacı ile ve ayrıca Anayasa'nın ilgili maddelerinde öngörülen özel sebeplerle, Anayasa'nın sözüne ve ruhuna uygun olarak kanunla sınırlanabilir.

Temel hak ve hürriyetlerle ilgili genel ve özel sınırlamalar demokratik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamaz ve öngörüldükleri amaç dışında kullanılamaz.

Bu madde de yer alan genel sınırlama sebepleri temel hak ve hürriyetlerin tümü için geçerlidir."

Mahkemenin itirazında dayandığı Anayasa'nın 43. maddesinin sözleşme serbestisi ile ilgili bulunmamaktadır.

IV- İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, itiraz yoluna başvuran mahkemenin iptalini istediği yasa kuralının bakmakta olduğu davada uygulanıp uygulanmayacağı sorunu öncelik taşıdığından, ilk inceleme raporu, dava dosyası ve ekleri, iptali istenilen hüküm ve dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve öbür yasama belgeleri incelendikten sonra bu konuya öncelik verilerek gereği görüldü :

Anayasa'nın 152. maddesinin birinci fıkrasıyla, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa'nın 28. maddesine göre, bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir yasa veya kanun hükmünde kararname hükümlerini Anayasa'ya aykırı görür veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırsa o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmaya yetkilidir. Ancak, bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yönetemince açılmış ve görevine giren bir davanın bulunması ve iptali istenen kuralların davada uygulanacak kural olması gerekmektedir.

İtiraz yoluna başvuran mahkemenin bakmakta olduğu dava, kendisine yapılan uyarıya rağmen uyarıdan itibaren belli bir süre içinde çek keşide etmeme kuralına aykırı davranış nedeniyle sanığın 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Yasa'nın 13. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca cezalandırılması istemiyle açılmış bir ceza davasıdır. Başka bir anlatımla, bakılmakta olan dava nedeniyle uygulanacak yasa kuralı iptali istenilen yasa kuralı değil, 3167 sayılı Yasa'nın 13. maddesinin ikinci fıkrasıdır.

Bu nedenle, itiraz yoluna başvuran Şaphane Asliye Ceza Mahkemesi'nin iptalini istediği 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 707. maddesi davada uygulanacak kural olmadığından mahkemenin itiraz yoluna başvurmaya yetkisi yoktur.

V- SONUÇ :

Anayasa'nın 152. maddesinin ikinci fıkrası ile 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesine göre, iptali istenen kuralın başvuran mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı kural olmaması nedeniyle itirazın REDDİNE,

19.1.1993 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Yekta Güngör ÖZDEN	Güven DİNÇER	Servet TÜZÜN

Esas Sayısı : 1993/4
Karar Sayısı : 1993/3

Üye

Mustafa GÖNÜL

Üye

Mustafa ŞAHİN

Üye

İhsan PEKEL

Üye

Selçuk TÜZÜN

Üye

Ahmet N. SEZER

Üye

Haşim KILIÇ

Üye

Yalçın ACARGÜN

Üye

Mustafa BUMİN